

ชื่อวิทยานิพนธ์ : กลยุทธ์การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม : กรณีศึกษา

สำนักปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานวัดมเหยงคณ์

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัย : พระรุ่งโรจน์ ชยานันโท (เทวินบุรานวงศ์)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

: อาจารย์ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา พธ.บ.
(เกียรตินิยมอันดับ ๑), ศศ.ม. (พัฒนาสังคม)

: ผศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ.(รัฐศาสตร์), M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมวัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (๒) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมวัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบกลยุทธ์การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เข้าร่วมโครงการปฏิบัติธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมวัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๗๑ รูป/คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น ๓ ตอน คือ ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ๕ ระดับ เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมวัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นในปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมวัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รวมทั้งเข้าร่วมปฏิบัติธรรม สังเกตการณ์เป็นเวลา ๑๐ วัน และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ๙ รูป/คน (Key Informant) ตามลักษณะการเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

ผลการวิจัย พบว่า

ประสิทธิผลใน การบริหารจัดการ สำนัก ปฏิบัติธรรม วัดมเหยงคณ์ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิทยากร และ ด้านการบริหารจัดการพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน

ในความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม วัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๗ ด้าน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษาทางธรรม สถานภาพ อาชีพ และเหตุผลการเข้าร่วมโครงการ ปฏิบัติธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษาทางธรรม สถานภาพ อาชีพ และเหตุผลการเข้าร่วมโครงการปฏิบัติธรรม แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการ สำนักปฏิบัติธรรม วัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สำนัก ปฏิบัติธรรม วัด มเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พอสรุปได้ดังนี้ คือ ด้านอาคาร สถานที่ ได้แก่ ที่พักและห้องน้ำเพียงพอ ด้านวิทยากร ได้แก่ วิทยากรมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอ ใน ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการปฏิบัติธรรม การดูแลผู้ร่วม ปฏิบัติธรรมไม่ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการ สำนักปฏิบัติธรรม วัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พอสรุปได้ดังนี้ คือ ด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ ควรเพิ่มและปรับปรุงวัสดุในที่พักและห้องน้ำให้มีความแข็งแรงและทนทาน ควรเพิ่มการรักษาความ สะอาดอย่างต่อเนื่อง และขยายพื้นที่ให้พอเพียงต่อผู้ร่วมปฏิบัติธรรม ควรแยกขยะ และมีการกำจัด ขยะอย่างถูกวิธี ควรปลูกพืชสมุนไพร เช่นตะไคร้หอมเพื่อไล่ยุงในสถานที่พัก ภาวนา ด้านวิทยากร ได้แก่ ควรเพิ่มจำนวนพระวิทยากร เข้ามาช่วยในการอบรมปฏิบัติธรรมให้มากขึ้น ควรทำคู่มืออบรม การสอนเป็นสื่อสำหรับพระเพื่อใช้ในการเผยแผ่ต่อไป และสอนธรรมะที่ประยุกต์ใช้ในชีวิตปัจจุบัน มากขึ้น และควรแยกหลักสูตรสอนสำหรับผู้ปฏิบัติใหม่ก่อนจะมารวมกันเพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติ และด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ควรให้การดูแลอย่างทั่วถึงแก่ผู้ร่วมปฏิบัติธรรม ควรวางแผน ระยะเวลาหรือกำหนดการปฏิบัติธรรมให้เหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป ควรมีการอบรมการสื่อสาร ถึงกันภายในวัดและส่งเสริมเมตตาธรรม จัดทำองค์ความรู้เพิ่ม ฝึกอบรมส่งเสริมการแก้ปัญหาระหว่าง สมาชิกในกลุ่มและควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง